

כתב אישום במשפט הפלילי

כתב אישום מהווה את יריית הפתיחה להליך משפטי פלילי נגד אדם במדינת ישראל. כתב אישום הוא מסמך המוגש על-ידי המדינה נגד אדם שסבורה היא שיש להעמידו לדין פלילי על מעשיו. כתב האישום מכיל תיאור עובדתי של העבירה שבוצעה לכאורה וכן רשימת העדים מטעם התביעה. קיבלתם כתב אישום? עו"ד אסף דוק מסביר אודות תוכנו ומבנהו של כתב האישום ומה יש לעשות עם קבלתו.

מהו כתב אישום פלילי?

כתב האישום מוגש לבית המשפט באמצעות תובע מוסמך מטעם המדינה שכפוף למשטרת ישראל או לפרקליטות המדינה. לאחר סיום [חקירת המשטרה](#), התיק מועבר ליחידת התביעות במשטרה או לפרקליטות לצורך קבלת החלטה האם להגיש כתב אישום נגד החשוד או אם לאו. שיקול הדעת היחיד יהיה של התובע, הוא במקרה הזה הופך להיות "מדינת ישראל" והוא זה שיחליט אם יש מקום להגשת כתב אישום ופתיחת הליך פלילי ומשפטי נגד אדם.

במידה והתביעה סבורה כי ישנו סיכוי סביר להרשעה בתיק, לאחר שבחנה את חומר הראיות הגולמי, בעבירות מסוג פשע, שדין מעל 3 שנות מאסר, היא מחויבת לאפשר לו הזדמנות להציג את טענותיו בפניה תוך 30 יום בבקשה מנומקת מדוע יש להימנע מלהגיש בעניינו כתב אישום.

התובע הממונה על התיק הינו עורך דין מטעם המדינה המוסמך מטעם היועץ המשפטי לממשלה. ברוב המקרים, המאשימה תהיה מדינת ישראל למעט מקרים של "קובלנה פלילית פרטית", שבה אדם פרטי יכול להאשים אדם אחר באמצעות הגשת כתב אישום פרטי לבית המשפט בהתאם לרשימה סגורה של עבירות המפורטות בתוספת השנייה לחוק סדר הדין הפלילי נוסח משולב תשמ"ב 1982.

כתב האישום מורכב מ- 4 חלקים עיקריים והם:

- פרטים מזהים** - פרטי הנאשם ומענו, שם בית המשפט שאליו מוגש כתב האישום וציון מדינת ישראל כמאשימה או שם הקובל ומענו בקובלנה פלילית פרטית.
- עובדות כתב האישום** - זהו לב ליבו של כתב האישום ובו פירוט אודות סיפור המעשה המתאר את העובדות שלטענת התובע מקימות את העבירה נשוא כתב האישום.
- סעיפי החיקוק** - הוראות החיקוק מפרטות את העבירות המיוחסות לנאשם על-ידי ציון סעיפי החוק הקובעים אותן.
- רשימת עדי התביעה** - זהות האנשים המהווים עדים מטעמה של התביעה, באמצעותם תנסה היא להוכיח את מעשיו של הנאשם בהתאם לעובדות כתב האישום.

1. פרטי הנאשם, בית המשפט והתביעה

כתב האישום יכול את פרטיו האישיים של הנאשם כגון: שם פרטי ומשפחה, תעודת זהות, תאריך לידה, כתובת מגורים, ציון מדינת ישראל כמאשימה, שם התובע מטעמה ובית המשפט אליו מוגש כתב האישום בהתאם לסמכות המקומית והעניינית.

2. עובדות כתב האישום

העובדות הינם משפטי המחץ המובילים בדרך להרשעת נאשם או חשוד זה או אחר בביצוע המעשים המיוחסים לו בעבירה עצמה. העובדות מבססות את כתב האישום וטוות מאין סיפור פלילי קשה מנשוא על הנאשם, במטרה להרשיעו במידת האפשר ככל שניתן. במידה והעובדות יוכחו כנכונות על-ידי התביעה, ניתן

יהיה להרשיע את הנאשם בביצוע העבירות המיוחסות לו בכתב האישום. לעיתים סעיפי החיקוק מוכנסים בחלק זה של כתב האישום במטרה להדגיש בפני השופט את העבירות והדגשן החמור. במקרים אחרים סעיפי החיקוק הקשורים לעבירה נכתבים באופן נפרד ועצמאי. סיפור העובדות חייב להציג את כל מרכיבי העבירה המיוחסת לנאשם, הן את הרכיבים המהווים את היסוד הפיזי והן את הרכיבים המהווים את היסוד הנפשי. כמו כן, חובה לציין בכתב האישום את המקום והזמן של האירוע, שכן הם נחשבים כחלק מייסודות העבירה שנטל הוכחתם מוטל על התביעה.

3. הוראות החיקוק

בהוראות החיקוק מפורטות העבירות המיוחסות לנאשם על-ידי ציון סעיפי החיקוק הקובעים אותן.

4. עדי התביעה

עדי התביעה יהיו כל מי שהיה נוכח בעת ביצוע המעשים של החשוד בזירה או מחוצה לה, לרבות חוקרי משטרה שחקרו את הנאשם. עדי התביעה יכולים להיות האובייקטים הנפגעים ממעשיו של החשוד ולא דווקא כמי שנכחו בעת ביצוע העבירה בזירת האירוע - כל מקרה לגופו ולעיתים עדי התביעה יהיו עובדים סוציאליים, שוטרים ואנשי מקצוע נוספים שיכולים לתת את הדעת על המעשים המיוחסים לנאשם בכתב האישום. יש חובה חד משמעית לציין בכתב האישום את שמות ורשימת עדי התביעה ובאופן מפורט - כיוון ואלו מהווים תשתית ראייתית להוכחות האשמה. התביעה לא תוכן להזמין לעדות את העדים אשר לא מופיעים ברשימה, אלא אם תתקן את כתב האישום בהסכמת בית המשפט. הסניגור רשאי לדבר עם עדים שאינם מופיעים ברשימת עדי התביעה בכתב האישום, וזאת גם אם הוא יודע שגרסתם מתיישבת עם עמדת התביעה.

בקשה לחילוט רכושו של נאשם בעבירות סמים

על התביעה לכלול בכתב האישום את בקשתה לחלט רכוש שמותר לחלטו לפי פקודת הסמים המסוכנים. בהתאם לפקודת הסמים המסוכנים בית המשפט רשאי לחלט את רכושו של אדם אשר הורשע בעבירה של עסקת סמים (סחר, ייצוא, ייבוא, הפקה, גידול או עסקה אחרת) לטובת אוצר המדינה. "רכוש" מוגדר כנכס אשר שימש או נועד לשמש לביצוע העבירה בה הוא הורשע או שמדובר בנכס שהושג, במישרין או בעקיפין, כשכר העבירה או כתוצאה מביצוע העבירה או שיועד לביצועה של העבירה.

שימוע לפני הגשת כתב אישום

[הליך השימוע הפלילי](#) מתקיים לפני הגשת כתב אישום בעניינו של אדם ותכליתו היא לתת לחשוד ולעורך דינו המבקשים זאת, הזדמנות להציג את טענותיהם בפני רשויות התביעה בטרם יחלו ההליכים הפליליים בבית המשפט. בהתאם לחוק, בעבירות מסוג פשע, שדין מעל 3 שנות מאסר, על רשויות התביעה להודיע לחשוד על זכותו לשימוע, על מנת שהאחרון יוכל לפנות אליה תוך 30 יום בבקשה מנומקת מדוע יש להימנע מלהגיש בעניינו כתב אישום.

עיכוב הליכים פליליים על-ידי היועץ המשפטי לממשלה

בכל עת שלאחר הגשת כתב האישום, ולפני הכרעת הדין, רשאי היועץ המשפטי לממשלה [לעכב הליכים בתיק פלילי](#) במסירת הודעה מנומקת ובכתב לבית המשפט הדין בעניין. השיקולים המנחים את היועץ המשפטי לממשלה בדבר רבים ומגוונים, ולא מדובר ברשימה סגורה. כך, למשל, כאשר נראה צודק לבוא לקראת הנאשם בשל נסיבותיו האישיות בלי להביא לזיכוי או כאשר הפך הנאשם לעד מדינה והוסכם עמו כי ההליכים נגדו יעוכבו.

כתב אישום הינו הלכה למעשה יריית הפתיחה של ההליך הפלילי נגד אדם

כתב האישום הנו המסמך הרשמי אשר פותח את ההליך הפלילי כנגד האדם המופיע בו. כתב האישום הוא למעשה "החזזה המופר", בין המדינה לנאשם ומייצג מאין מחלוקת בין שניהם ומובא לבית המשפט לצורך

דיון והכרעה.

עם הגשת כתב האישום לבית המשפט נקבע מועד דיון ראשון בתיק הקרוי "דיון הקראה", כאשר במהלכו "קוראים" בפני הנאשם את סיפור המעשה המתאר את העובדות שלטענת התביעה מקימות את העבירה נשוא כתב האישום. בהליך זה נוכח הנאשם, עורך דין דינו ופרקליט התביעה. במעמד זה ניתנת הזכות לנאשם להודות או לכפור במעשים המיוחסים לו. במידה ובחר להודות, הכרעת הדין וגזר הדין יינתנו במקום והוא יורשע ויוענש בהתאם לנסיבות המקרה. במידה והנאשם יחליט לכפור במיוחס לו, ימשיך ההליך הדיוני והתיק ייקבע להוכחות ויוצאו הזמנות לעדי התביעה על מנת ויגיעו למסור את גרסתם למקרה בפני בית המשפט. במסגרת דיוני ההוכחות עורך דינו של הנאשם יוכל לחקור נגדית את עדי התביעה על מנת ולקעקע את אמינותם. לאחר סיום העדת עדי התביעה יזומנו עדי ההגנה למסור את גרסתם לטובת הנאשם. בסיום העדת עדי התביעה ועדי ההגנה יתקיים שלב הסיכומים ולאחריו שלב הכרעת הדין וגזר הדין שיחתמו את ההליך הפלילי בתיק.

במידה ואתם מרגישים שנעשה לכם עוול מצד המשטרה ואף רשויות התביעה, לעולם אל תוותרו או תודו במשהו שאינכם שלמים איתו, כיוון והודאתכם מקצרת אמנם את ההליך ומיטיבה עם המשטרה והתביעה, אך לא אתכם וחבל. כמה זמן שזה לא ייקח זה שווה, גם אם זה מורט עצבים והתהליך יקר.

[למידע נוסף אודות ניסוח והגשת כתב אישום לחצו כאן](#)

מהו תיקון כתב אישום ובאילו נסיבות ראוי לחתור להגשמתו?

בעבירות המפורטות בכתב האישום יש את הכוח להכתיב את המשך אופן ניהול ההליך המשפטי, סיכויי זיכוי של הנאשם או הרשעתו כמו גם את מידת עונשו. לאור כך, [תיקון כתב אישום](#) מהווה נדבך חשוב מאין כמוהו לנאשם בניהול המשך המערכה בזירה המשפטית.

כאשר מוקרא בפני חשוד כתב אישום חמור בתוכו עבירות קשות שהעונשים בגינן הם כבדים, לא אחת החשוד וקרובי משפחתו חשים שנחרץ גורלו. האם כך הדבר? לא בהכרח. אפשרי לשנות את רוע הגזירה. קיימת אפשרות להביא לתיקון כתב האישום בכל אחד ואחד מהשלבים של ההליך המשפטי, אמנם זכות זו שמורה הן לצוות הגנה והן לצוות התביעה. לתזמון בו כתב האישום מתוקן יכולות להיות שלל השלכות על המשך ההליך המשפטי.

לדוגמה, התביעה יכולה לבקש לתקן את כתב האישום ולקבל עבור כך את אישור בית המשפט, כל עוד כתב האישום טרם הוקרא בפניו של הנאשם. בשלב יותר מאוחר כבר נדרש מידי בית המשפט, להודות בעובדות או לחלופין לכפור באישומים וזכותו של הנאשם להשמיע את טיעונו באוזני השופטים.

כמו כן, במצבים בהם לאחר שהוגש כתב אישום נגד נאשם, עורך הדין מגלה שיש בחומר הראיות ובנסיבותיו האישיות כדי לפנות בבקשה מנומקת לתביעה או לבית המשפט לבטל את ההליך הפלילי נגדו, עורך הדין יכול לבקש את ביטולו של כתב האישום מהתביעה או מבית המשפט בדרך של העלאת טענה מקדמית.

האופן שבו הליך משפט פלילי נפתח זה כאשר כתב אישום מוגש כנגד החשוד בביצוע של עבירה פלילית, מה שהופך אותו מחשוד - לנאשם. הגוף אשר אמון על הגשת כתבי אישום פליליים היא פרקליטות המדינה. במסגרת כתב האישום, ישנו פירוט של החשדות הקיימות כלפי הנאשם, אילו עבירות מיוחסות לו ועל אילו חוקים עבר לכאורה לצד המחלוקת הקיימת בין הנאשם למדינה.

כמו כן, בכתב האישום יפורטו כלל הראיות הקיימות כנגד הנאשם. לאחר הגשת כתב האישום, אין זה אפשרי להוסיף לרשימת העבירות המיוחסות, עבירות נוספות, כל עוד לא מתקנים אותו. לאחר הגשתו, תקיים הקראה שלו אל מול הנאשם, אשר זכותו לכפור באישום, לטעון שקיימות נסיבות או עובדות מהותיות שלא מצוינות בו, או לחלופין להודות במיוחס לו, באופן מלא או חלקי. השלב הבא הינו הצגת הראיות שבידי שני הצדדים, אשר באפשרותו להשפיע על המשך התנהלות המשפט באופן ניכר. במידה והחשוד כפר באישומים המיוחסים לו, יתקיים דיון משפטי על עצם ייחוס אותן עבירות לנאשם. מנגד, הודאתו באשמה עשויה להוביל באופן ישיר להרשעה וכן לגזר דין, או לקיום דיון משפטי באשר לפרשנות החוק שעליו לכאורה עבר.

מהם השיקולים לתיקון כתב האישום טרם הקראתו או לאחר תחילת המשפט?

האפשרות קיימת לתקן את כתב האישום עוד לפני הקראתו או לחלופין לאחר מכן. הזכות לכך שמורה הן להגנה, והן גם לתביעה. במידה והבקשה לתיקון כתב האישום היא לאחר הקראתו, קיימת אפשרות לתקן אותו רק בכפוף לאישור בית המשפט, אשר בסמכותו גם להורות לדחות את תיקון כתב האישום, הכל על פי שיקול דעתו. חשוב לדעת שבמידה והתביעה מחליטה עוד לפני ההקראה של כתב האישום, לבטלו, אין זה אומר שהנאשם מזוכה. זה בגלל שיהיה ניתן להגיש כתב אישום חדש, או מתוקן, בעתיד. לחלופין, במצב בו התביעה מחליטה על ביטול כתב האישום לאחר שהוא הוקרא, לא תהיה באפשרותה להגיש כתב אישום נוסף אשר מיוחסות בו לנאשם אותן עבירות. משמעות הדבר עבור החשוד היא זיכוי מלא מהעבירות המיוחסות לו.

באילו מצבים יתאפשר ביטול כתב אישום?

גם לאחר הגשתו של כתב אישום פלילי, ייצוג משפטי נאות ומקצועי מטעם עורך דין פלילי מנוסה עשוי להוביל לביטול כתב האישום, למחיקתו או לחזרה ממנו. מדובר בהליכים דומים במהותם אשר נועדו לנקות את שמו ורישומיו הפליליים של הנאשם, וכך לאפשר לו להמשיך לנהל אורח חיים נורמטיבי מבחינה אישית ומקצועית.

כאמור, במצבים בהם לאחר שהוגש כתב אישום נגד נאשם, הסניגור מגלה שיש בחומר הראיות ובנסיבותיו האישיות כדי לפנות בבקשה מנומקת לתביעה לצורך ביטול ההליך הפלילי נגדו, התביעה יכולה להחליט האם לקבל את טענות הסניגור ולהכריז על ביטול כתב האישום נגדו.

דרך נוספת להביא לביטול כתב אישום היא במקרים בהם בית המשפט עצמו מחליט על כך, עקב טענה משפטית שהעלה עורך הדין של הנתבע (הליך הקרוי העלאת "טענה מקדמית"). בית המשפט עשוי לקבל את ההחלטה גם ללא הסכמת הצדדים, ואף בניגוד לעמדת רשות התביעה. חשוב לדעת כי החוק מכיר בטענות מקדימות אשר יכולות להוביל לביטולו של כתב אישום, וזאת אף ללא התייחסות לנושא חפות או אשמת הנאשם. טענות מקדמיות אלה כוללות בין היתר:

- מציאת פסול או פגם כלשהו בכתב האישום עצמו.
- חוסר בסמכות עניינית או מקומית לעריכת המשפט.
- העובדות המפורטות בכתב האישום אינן נחשבות לעבירה.
- חסינות של הנאשם, או חנינתו.
- התיישנות המקרה.
- במקרים בהם מתקיים משפט פלילי נוסף אותן האשמות.
- ההליך הפלילי או כתב האישום עומדים בסתירה מהותית עם אחד העקרונות של הגינות וצדק משפטי.
- ייתכנו מקרים בהם חוסר מימוש זכות השימוע מובילה לביטול כתב אישום.

קיבלת כתב אישום וזימון לדיון בבית המשפט?

גם אם טרם קיבלת כתב אישום רצוי שתפנה לעו"ד פלילי מנוסה על מנת שיעץ לך מהי דרך הפעולה הטובה ביותר עבורך בנסיבות העניין, תוך בחינת אפשרות סגירת התיק הפלילי והימנעות מהגשת כתב אישום נגדך.

היוועצות בעו"ד פלילי מנוסה הבקיא ברזי המשפט הפלילי הינה קריטית לאורך כל שלביו של ההליך המשפטי נגדך. עורך הדין שייצג את האינטרסים שלך יוכל עוד משלביו הראשונים של ההליך לסכל את האפשרות שתואשם או תורשע בהאשמות שווא וכן במקרים מסוימים אף להביא לביטול כתב האישום שהוגש נגדך. עורך הדין יוכל להקטין את כובד הראיות נגדך ולהביא לתוצאות המיטביות בתיק בכך ששייע לך לגבש גרסה עקבית שעשויה להיות ההבדל בין הרשעה לזיכוי.

23/09/2017
077-5006206
052-6885006

כתב אישום במשפט הפלילי - עורך דין פלילי אסף דוק

במידה והוגש נגדך כתב אישום וזומנת למשפט, הנך זקוק לעורך דין מנוסה שייסע לך בניהול ההליך הפלילי נגדך שכן תוצאותיו עלולות להיות הרסניות עבורך. משרדנו מספק ייעוץ וייצוג משפטי לנאשמים המואשמים במגוון עבירות פליליות מזה תקופה ארוכה ובכך שומרים נאמנה על הזכויות והאינטרסים שלהם תוך לחימה עיקשת, רציפה ובלתי מתפשרת במנגנונים השונים עד לכיבוש היעד לשביעות רצונם. במידה וזומנת לדיון פלילי בבית המשפט - פנה ללא דיחוי להתייעצות עימנו בטלפון **052-6885006** או [השאר פרטים](#) ונשמח לסייע ולהציע לך מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית. הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדך. סודיות מלאה מובטחת.

{*:fast_contact}